

Inhoud

Hoofdstuk 1	13
1.1. Inleiding en probleemstelling	13
1.2. Begripsomschrijving	15
1.2.1. Radicalisering	15
1.2.2. Polarisatie	16
1.2.3. Radicalisme	16
1.2.4. Extremisme	17
1.2.5. Terrorisme	17
1.3. Onderzoeksmatige aandacht	18
1.3.1. Theorieën ter verklaring van radicalisering	18
1.3.1.1. Theorieën mbt. karakteristieken van individuen of groepen	19
1.3.1.2. Theorieën mbt. subjectieve rechtvaardigingsgronden	20
1.3.1.3. Theorie mbt. contextuele omstandigheden	23
1.3.1.4. Beschouwing	24
1.3.2. Fasen in het proces en factoren die bijdragen tot radicalisering	25
1.3.2.1. Fase 1: De basis van radicalisering	25
1.3.2.2. Fase 2: Verschuivingen in radicale opinies naar extremisme	26
1.3.2.3. Fase 3: Van extremisme naar terrorisme	28
1.3.2.4. Beschouwing	28
1.3.3. Rekrutering als katalysator van het radicaliseringsproces : een procesmatig verloop?	30
1.3.3.1. Actieve rekrutering	31
1.3.3.2. Zelfrekrutering en de factor 'zelfontbranding'	32
1.3.3.3. Het proces van rekrutering	33

1.3.3.4. Diverse settings van rekrutering	33
1.3.3.5. Beschouwing	39
1.4. Modellen van het radicaliseringsproces.....	40
1.4.1. De staircase benadering van Moghaddam.....	40
1.4.1.1. Het gelijkvloers: De psychologische interpretatie van materiële condities	42
1.4.1.2. De eerste verdieping: gepercipieerde mogelijkheden om de onrechtvaardige behandeling te bestrijden	42
1.4.1.3. De tweede verdieping: verplaatsing van agressie.....	43
1.4.1.4. De derde verdieping: Moreel engagement	43
1.4.1.5. De vierde verdieping: Categorisch denken en de gepercipieerde legitimiteit van de terroristische organisatie	44
1.4.1.6. De vijfde verdieping: De terroristische daad en het ontwijken van inhiberende mechanismen	45
1.4.2. Het piramidale model van Mc Cauley en Moskalenko.....	45
1.4.3. Het model van Collin Melis.....	48
1.4.4. Beschouwing.....	50
1.5. Analyse : naar een dynamisch model van radicalisering	50
Conclusie.....	53
 Hoofdstuk 2: Onderzoeksdesign.....	 54
2.1. Drie simultane onderzoekspistes	54
2.2. Interviews met bevoorrechte getuigen	54
2.3. Retrospectieve analyse van twee Belgische cases	55
2.4. Meta-analyse.....	56
2.5. Analysemethode	56

Hoofdstuk 3: Empirische resultaten	60
Inleiding	60
3.1. Interviews met bevoorrechte getuigen	60
3.1.1. Fenomeen	61
3.1.1.1. Islamitisch geïnspireerd radicalisme	62
3.1.1.2. Links geïnspireerd radicalisme	62
3.1.1.3. Rechts geïnspireerd radicalisme	62
3.1.1.4. Op dierenrechten gebaseerd activisme	63
3.1.2. Ideologie	63
3.1.2.1. Islamitisch geïnspireerd radicalisme	64
3.1.2.2. Links geïnspireerd radicalisme	65
3.1.2.3. Rechts geïnspireerd radicalisme	65
3.1.2.4. Op dierenrechten gebaseerd activisme	66
3.1.3. Polarisatie	66
3.1.4. Voedingsbodem	67
3.1.5. Signalen	70
3.1.5.1. Detectiekenmerken.....	71
3.1.5.2. Rechtvaardigingsgronden.....	72
3.1.5.3. Actoren.....	72
3.1.6. Triggers.....	73
3.1.6.1. Individueel-psychologische factoren.....	73
3.1.6.2. Omgevingsfactoren	74
3.1.6.3. Externe factoren	74
3.1.7. Isolatie	75
3.1.8. Illegitieme handelingen.....	77

3.1.9. Individu versus groep	79
3.1.10. Rekrutering	80
3.1.10.1. Actieve Rekrutering	81
3.1.10.2. Zelfrekrutering of zelfontbranding.....	82
3.1.10.3. Het proces van rekrutering	83
3.1.10.4. De rol van charismatische figuren	84
3.1.10.5. De rol van het financiële aspect.....	85
3.1.10.6. Settings van rekrutering	85
3.2. Retrospectieve analyse van twee Belgische cases	88
Inleiding.....	88
3.2.1. De case 'Muriel Degauque'	88
3.2.1.1. Fenomeen.....	89
3.2.1.2. Ideologie	90
3.2.1.3. Polarisatie	91
3.2.1.4. Voedingsbodem.....	92
3.2.1.5. Signalen.....	93
3.2.1.6. Triggers	94
3.2.1.7. Isolatie	96
3.2.1.8. Illegitieme handelingen	96
3.2.1.9. Individu versus groep	97
3.2.1.10. Rekrutering.....	97
3.2.2. De case 'Blood and Honour'	102
3.2.2.1. Fenomeen.....	102
3.2.2.2. Ideologie	103

3.2.2.3. Polarisatie	104
3.2.2.4. Voedingsbodem.....	104
3.2.2.5. Signalen.....	105
3.2.2.6. Triggers	106
3.2.2.7. Isolatie	107
3.2.2.8. Illegitieme handelingen	108
3.2.2.9. Individu versus groep	108
3.2.2.10. Rekrutering.....	109
3.3. Meta-analyse.....	113
Inleiding.....	113
3.3.1. Fenomeen	113
3.3.2. Ideologie	116
3.3.3. Polarisatie	118
3.3.4. Voedingsbodem	119
3.3.5. Signalen	122
3.3.5.1. Detectiekenmerken.....	123
3.3.5.2. Rechtvaardigingsgronden.....	125
3.3.5.3. Actoren.....	125
3.3.6. Triggers.....	126
3.3.6.1. Individueel-psychologische factoren.....	126
3.3.6.2. Omgevingsfactoren	127
3.3.6.3. Externe factoren	127
3.3.7. Isolatie.....	128
3.3.8. Illegitieme handelingen.....	129
3.3.9. Individu versus groep	130

3.3.10. Rekrutering	133
3.3.10.1. Actieve rekrutering	133
3.3.10.2. Zelfrekrutering of zelfontbranding.....	133
3.3.10.3. Het proces van rekrutering	134
3.3.10.4. De rol van charismatische figuren	135
3.3.10.5. De rol van het financiële aspect.....	136
3.3.10.6. Settings van rekrutering	137
 Hoofdstuk 4: Conclusie ‘Het proces van radicalisering’	139
Inleiding	139
4.1. Fenomeen.....	140
4.2. Ideologie.....	145
4.3. Polarisatie.....	147
4.4. Voedingsbodem	148
4.5. Signalen	149
4.6. Triggers	150
4.7. Isolatie	152
4.8. Illegitieme handelingen	153
4.9. Individueel versus groep.....	154
4.10. Rekrutering.....	155
Conclusie.....	156
 Hoofdstuk 5: Bestaande werkvormen in het buitenland en behoeften van Belgische professionals.....	158
Inleiding	158
5.1. Bestaande werkvormen ter preventie van radicalisering in het buitenland...	158
5.1.1 De proactieve werkvormen	159

5.1.1.1. Trainen van professionals	159
5.1.1.2. Publiek debat.....	160
5.1.1.3. Opvoedingsondersteuning voor ouders	161
5.1.1.4. Vorming voor hogeschoolden en brug naar de arbeidsmarkt	162
5.1.1.5. Exit-programma's gericht op deradicalisering	163
5.1.1.6. Deradicalisering in gevangenissen	163
5.1.2. De reactieve werkvormen.....	164
5.1.2.1. Meldpunt	164
5.1.3. Werkvormen gericht op het verzamelen en uitwisselen van informatie en kennis	165
5.1.3.1. Informatieschakelpunt.....	165
5.1.3.2. Netwerken Sociale Cohesie	166
5.1.3.3. Nationaal Kennis- en Adviescentrum	167
5.2. Behoeften van Belgische professionals inzake preventie van radicalisering...	167
5.2.1. Sociaal beleid richten op voedingsbodem radicalisering.....	167
5.2.2. Publiek debat open houden.....	168
5.2.3. Responsabilisering van scholen	168
5.2.4. Dialoog en netwerkvorming tussen lokale professionals	169
Conclusie.....	169
 Hoofdstuk 6: Beleidsaanbevelingen	 170
Inleiding	170
6.1. Sociaal beleid	171
6.2. Specifieke werkvormen op het lokale niveau.....	172
Conclusie.....	175

Bijlage	178
Bijlage 1: Checklist bij de kwalitatieve interviews	178
Bibliografie	180